

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 8Cdo/53/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122484295
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Rumana
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6122484295.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozsá 2, IČO: 35724803, zastúpenej: Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozsá 2, IČO: 53255739, proti žalovanému: žalovanému: J. V., narodenému XX. Z. XXXX, Š. XXX, o zaplatenie 3.446,62 EUR s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 11Csp/27/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2023 č. k. 15CoCsp/41/2023-233, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Lučenec zo 16. augusta 2023 č. k. 11Csp/27/2023-197 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu o zaplatenie istiny 3.446,62 eur s príslušenstvom, a to úrok v sume 841,52 eura, úrok z omeškania vo výške 282,65 eura a zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % ročne o sumy 3 437,12 eura od 04. marca 2022 do zaplatenia, súčasne žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania. Odvolací súd žalovanému nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca tvrdil, že na základe rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 13. novembra 2020 medzi postupcom Všeobecnou úverovou bankou a. s., (ďalej len „postupca“) a žalobcom a na základe žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 03. marca 2022 postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Predmetná pohľadávka postupcu voči žalovanému vznikla na základe zmluvy č. 014102011291116 (ďalej len „zmluva“), ktorou bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4.900 eur, a to za účelom splatenia iných spotrebiteľských úverov. Keďže žalovaný si neplnil splátky v dohodnutých termínoch v zmysle zmluvy, čím sa dostal do omeškania, na základe čoho postupca opakovane vyzýval žalovaného na úhradu dlžnej sumy, a to aj „Treťou upomienkou - pokus o zmier zo dňa 28. 04. 2020“ (ďalej len „upomienka“). Napriek opakovaným výzvam žalovaný splátky neuhradil, čím porušil svoje povinnosti zo zmluvy, a preto postupca vyhlásil k 16. júla 2020 mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy.

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia dospel k záveru, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný, a preto žalobu zamietol. Napriek tomu, že postupca úver zosplatnil v súlade s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 zákona č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“), tak žalobca nepreukázal splnenie ďalšej podmienky spojenej s platným postúpením úveru z postupcu ako banky na nebankový subjekt v súlade s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“). Za výzvu v súlade s § 92 ods. 8 ZoB nebolo možné považovať výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ, a ani samotné oznámenie o zosplatnení úveru, keďže zákon predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením čí i len časti svojho záväzku. Žalobca v konaní nepreukázal splnenie podmienky, t. j. doručenia samotnej výlučnej výzvy podľa § 92 ods. 8 prvej vety ZoB pred postúpením pohľadávky,

preto súd prvej inštancie vyhodnotil postúpenie pohľadávky pre nesplnenie zákonných podmienok za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, na neplatnosť ktorého prihladal ex offa.

3. O trovách konania rozhodol prvoinštančný podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanému, ktorý mal síce plný úspech v spore náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

4. Odvolací súd v súvislosti s prijatým záverom súdu prvej inštancie konštatoval, že uskutočnený výklad predmetného zákonného ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB zodpovedá judikatúre Najvyššieho súdu SR, ktorý práve za účelom zjednotenia výkladu tohto ustanovenia v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. apríla 2018 jednoznačne konštatoval, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ Zhodne aj vo svojom ďalšom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 16. 07. 2018 Najvyšší súd SR vyslovil právnu vetu: „Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.)“.

5. Odvolací súd ďalej v zhode s názorom okresného súdu konštatoval, že ZoB celkom jednoznačne upravuje podmienky, za splnenia ktorých je možné postúpiť pohľadávku patriacu banke, t. j. postupcovi buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou (žalobcovi). Prvá veta § 92 ods. 8 ZoB definuje dve takéto podmienky, a to existenciu písomnej výzvy banky uvažujúcej o postúpení pohľadávky a nepretržité viac než 90 dní trvajúcej omeškania dlžníka so splnením čo i len časti peňažného záväzku. Odvolací súd konštatuje, že z obsahu výzvy zo dňa 16. 07. 2020 síce sekundárne vyplýva, že žalovaný je v omeškani so splácaním pohľadávky, avšak primárne je predmetom tejto výzvy, vyhlásenie predčasnej splatnosti poskytnutého úveru. Obsah § 92 ods. 8 prvá veta ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú výzvu banky, že jej klient je v omeškani so splnením čo i len časti záväzku. Skrz spotrebiteľský charakter zmluvy, nemožno prisvedčiť výzve a rovnako ani upomienke charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/266/2020 z 31. marca 2022 a sp. zn. 4Cdo/75/2020 z 27. októbra 2022). Odvolací súd konštatuje, že postupca ako banka nepostupoval v súlade s § 92 ods. 8 ZoB, keď nezaslal žalovanému ako dlžníkovi výzvu, ktorá v zmysle § 92 ods. 8 ZoB musí byť kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka nielen vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní, ale ho aj upozorniť, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný subjekt, a to aj nebankový, bez jeho súhlasu. Predmetná výzva, a ani upomienka postupcu takéto poučenie neobsahujú. Z uvedeného dôvodu, tak nemohlo dôjsť k platnému zosplatneniu úveru poskytnutého žalovanému na základe zmluvy. Vo vzťahu k judikatúre, na ktorú poukazoval žalobca nie len v podanom odvolaní, odvolací súd uvádza, že mu je táto judikatúra známa, ako aj rozhodovacia činnosť súdov, avšak v súčasnosti s ohľadom na novšiu judikatúru, a predovšetkým na aktuálnejšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré poukázal aj súd prvej inštancie, došlo k zmene rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, vo vzťahu k skúmaniu podmienok platného zosplatnenia úveru v konaniach spojených s ochranou slabšej strany, ktorou je spotrebiteľ.

6. Keďže žalobca nepreukázal naplnenie všetkých predpokladov možnosti platného postúpenia pohľadávky zo strany postupcu, tak postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 OZ. Nakoľko na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní, stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, keď žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol.

7. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní by žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu ako procesne úspešnej strane sporu, nakoľko odvolanie žalobcu nebolo dôvodné. Odvolací súd

z obsahu spisu zistil, že žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, a preto mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

8. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca v zastúpení advokátom včas dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanoveniami § 421 ods. 1 písm. a),b),c) CSP. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré záviselo od vyriešenia dvoch kľúčových právnych otázok: V tejto súvislosti žalobca poukazoval na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, a to: 1/ či ustanovenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení platnom v čase postúpenia pohľadávky (ďalej aj „ZoB“) predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ust. § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne keďže tieto predpoklady samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona o bankách podľa Krajského súdu nespĺňajú“. Zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej, dovolacieho súdu, v prípade písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, a to konkrétne: 2/ či zákon vyžaduje kvalifikované požiadavky na túto výzvu, teda okrem výzvy na zaplatenie upozornenie, že pokiaľ aj napriek písomnej výzve banky zostane naďalej klient nepretržite ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke, môže banka využiť svoje oprávnenie a svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto per záväzku postúpiť aj inému subjektu aj bez súhlasu klienta“.

9. Žalobca namietal, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí poukazoval na to, že: „Obsah § 92 ods. 8 prvá veta ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú výzvu banky,...“ S uvedeným záverom Krajského súdu korešponduje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/26 zo dňa 31.3.2022, podľa ktorého: „reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“. Žalobca však v tejto súvislosti poukázal na rozdielnosť výkladov predmetného ustanovenia v rámci jednotlivých senátov dovolacieho súdu najmä s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27.09.2023. Navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Kľúčovou pre rozhodnutie v prejednávanej veci je interpretácia ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že za účelom zjednotenia rozdielnej rozhodovacej praxe senátov bola táto otázka uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2025 sp. zn. 8Cdo/18/2024 postúpená na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Veľký senát v rozsudku z 30. júla 2025, sp. zn. 1VCdo/4/2025, prijal zjednocujúci

právny názor, vyjadrený v právnej vete: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.“

14. Právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). Veľký senát v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ustanovenie § 53 ods. 9 OZ a ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB sledujú odlišný účel. Kým cieľom prvého je umožniť veriteľovi uplatniť si právo na zaplatenie celej pohľadávky (zosplatenie), cieľom druhého je poskytnúť klientovi banky (spotrebiteľovi) ochranu pred postúpením jeho pohľadávky na nebankový subjekt, ktorý nepodlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Účelom osobitnej výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB je dať klientovi poslednú a jednoznačnú možnosť zabrániť postúpeniu pohľadávky tým, že svoj omeškaný záväzok uhradí priamo banke. Tieto dva právne úkony (upozornenie pred zosplatením a výzva pred postúpením) nemožno stotožňovať ani spájať, nakoľko ide o dva samostatné kroky v procese, ktoré musia byť realizované oddelene, aby bol naplnený ochranný účel oboch noriem.

15. Aplikujúc tento záväzný právny názor na prejednávanú vec, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, dospeli k vecne správne právne záveru, hoci sa opierali o v tom čase ešte nejednotnú judikatúru. Odvolací súd správne posúdil, že ani „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 28. 04. 2020 (ktorú možno považovať za výzvu v zmysle § 53 ods. 9 OZ), ani „Výzva na predčasné splatenie úveru“ zo dňa 16. 07. 2020 nespĺňajú požiadavky na osobitnú a samostatnú výzvu podľa § 92 ods. 8 ZoB. Žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca zaslal žalovanému takúto samostatnú výzvu, ktorá by predchádzala samotnému postúpeniu pohľadávky.

16. Nedodržanie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 ZoB, ktorý je vo vzťahu k všeobecnej úprave postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku (§ 524 a nasl.) ustanovením lex specialis, má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ. Tento záver je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa rozhodnutia publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, podľa ktorého „ Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. <aspi:// module='ASPI'&link='483/2001%20Z.z.%252392'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2018 sp. zn. 1 Cdo 147/2017)“ .

17. V dôsledku neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky nedošlo k prevodu pohľadávky z pôvodného veriteľa (banky) na žalobcu. Žalobca sa tak nestal veriteľom žalovaného, a teda v spore nedisponuje aktívnou vecnou legitimitáciou. Súdny nižších inštancií preto postupovali správne, keď žalobu z tohto dôvodu zamietli.

18. Vo vzťahu k druhej dovolacej námietke týkajúcej sa požiadavky na „kvalifikovanú“ výzvu, dovolací súd uvádza, že vzhľadom na vyššie uvedený záver o potrebe samostatnej výzvy, ktorej existencia v konaní nebola preukázaná, sa táto otázka stáva bezpredmetnou.

19. Najvyšší súd konštatuje, že uplatnenie dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f) a 421 ods. 1 písm. a) CSP podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie odmietol, nakoľko dovolanie nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

20. Dovolací súd rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.